

SZKOŁA PODSTAWOWA
IM. JANUSZA KORCZAKA W KLESZCZOWIE

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

WYMAGANIE:

**SZKOŁA UPOWSZECHNIA PRAWA DZIECKA I UCZNIA
STOSUJĄC RÓŻNORODNE ODDZIAŁYWANIA
WYCHOWAWCZE**

Komisja w składzie:

Emilia Palińska- przewodniczący

Agnieszka Jagusiak

Damiana Płomińska

Agnieszka Jasek

Kleszczów, marzec 2016 r.

PRZEDMIOT I CELE EWALUACJI

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Szkole Podstawowej w Kleszczowie przez zespół nauczycieli. Ewaluacja ta polegała na systematycznym zbieraniu informacji na temat przebiegu i skuteczności działań szkoły w obszarze: **Prawa dziecka i ucznia**, wymaganie: **Szkoła upowszechnia prawa dziecka i ucznia stosując różnorodne oddziaływania wychowawcze.**

W trakcie badania zbierano informacje przy wykorzystaniu różnych metod badawczych, pochodzące z wielu źródeł (nauczyciele, uczniowie- w tym członkowie Samorządu Uczniowskiego, rodzice), obserwowano działania szkoły, analizowano dokumentację szkolną.

Badanie zostało zrealizowane w okresie październik 2015 – marzec 2016.

Ewaluacja miała na celu:

- Określenie, w których dokumentach szkolnych znajdują się zapisy odnoszące się do praw dziecka i ucznia.
- Zebranie informacji na temat sposobu zapoznawania uczniów oraz rodziców z tymi dokumentami.
- Zebranie informacji dotyczących sposobu diagnozowania przestrzegania praw dziecka i ucznia na terenie szkoły.
- Stwierdzenie, jaki stopień świadomości praw dziecka mają uczniowie.
- Zebranie informacji na temat działań podejmowanych przez szkołę mających na celu upowszechnianie praw dziecka i ucznia.
- Zebranie informacji na temat sposobu analizowania i modyfikowania w/w działań wspólnie z nauczycielami, rodzicami i uczniami.

OPIS EWALUACJI - METODY BADAWCZE

Ewaluacja ta została zainicjowana przez dyrektora szkoły. Na radzie pedagogicznej został powołany zespół nauczycieli, który opracował projekt niniejszej ewaluacji. W projekcie tym zostały postawione pytania kluczowe, dobrano metody badawcze do każdego z postawionych pytań oraz określono sposoby monitorowania i dokumentowania zebranych informacji.

Jako metody badawcze wybrano rozmowy, analizę dokumentów szkolnych oraz ankiety skierowane do uczniów i rodziców. Następnie zespół ewaluacyjny przystąpił do realizacji przewidzianych zadań.

WYNIKI EWALUACJI

W tej części raportu przedstawione zostały dane zebrane podczas ewaluacji w kontekście pytań kluczowych.

W których dokumentach szkolnych znajdują się zapisy dotyczące praw dziecka i ucznia?

W jaki sposób uczniowie oraz rodzice są zapoznawani z w/w dokumentami?

Analizując dokumentację szkolną można stwierdzić, że problematyka praw dziecka jest kwestią niezwykle istotną dla społeczności kleszczowskiej podstawówki. Istnieje bowiem wiele dokumentów, które odnoszą się do tego zagadnienia. Wśród najistotniejszych dokumentów, wskazanych także przez uczniów oraz rodziców, wymienić należy przede wszystkim Statut Szkoły Podstawowej im. J. Korczaka w Kleszczowie, Program Profilaktyki oraz Program Wychowawczy. Te trzy dokumenty stanowią bazę dla pozostałych. Statut szkoły reguluje pracę i funkcjonowanie całej placówki oświatowej i wszystkich jej podmiotów. Niemal w każdym z rozdziałów napotkamy zapisy odnoszące się do problematyki praw dziecka i ucznia. Pierwsze ujęte są już w celach i zadaniach szkoły, która poprzez różnorodne działania zapewnia uczniom m.in. prawo do nauki, rozwijania zainteresowań, pomocy w przypadku trudności, swobody myśli, sumienia, wyznania, wyrażania własnych poglądów, rozwoju, informacji. Najistotniejszym jednak rozdziałem odnoszącym się do ewaluowanego tematu jest rozdział: VI. Uczniowie § 10. Prawa ucznia. To tutaj spisano 15 praw uczniów naszej szkoły, z którymi zapoznawani są sami uczniowie a także rodzice oraz nauczyciele.

W Programie Profilaktyki jednym z podstawowych zadań do realizacji jest wspomaganie rozwoju społecznego i moralnego uczniów. W rozszerzeniu tego zadania odnajdujemy zapis „uświadamianie uczniom praw człowieka oraz potrzeby odpowiedniego reagowania w przypadku ich łamania”. Realizacja wyżej wymienionego zadania wiąże się z podejmowaniem przez szkołę licznych działań, które także zostały ujęte w Programie

Profilaktyki. Wśród form realizacji w/w zadania wymienić należy: stworzenie stałego kąca poświęconego tematyce praw dziecka, kontynuacja organizowanego co roku dnia praw dziecka, przeprowadzenie diagnozy sytuacji wychowawczej we wszystkich klasach, prowadzenie zajęć warsztatowych w klasach, opracowanie szkolnego dokumentu „Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem”.

Program Wychowawczy również odnosi się do wielu kwestii dotyczących praw dziecka i ucznia. Wczytując się w jeden z działów (sfera społeczno- moralna) znajdziemy cele, do których realizacji dąży cała społeczność szkolna. Jeśli właściwie zinterpretujemy znajdujące się tam treści dostrzeżemy powiązanie z tematyką praw dziecka, np. „budzenie wśród uczniów poczucia wspólnoty, solidarności, równości” jest niczym innym tylko poszanowaniem prawa dziecka do równego, sprawiedliwego traktowania. Dodatkowe zapisy wiążące się z tą problematyką odnajdujemy w planach działań wychowawczych, gdzie wskazano także konkretne sposoby realizacji tego zagadnienia. Należy zaznaczyć, że nie zawsze podane są one wprost.

Dokumenty szerzej opisane w niniejszym raporcie znane są nie tylko nauczycielom, ale także rodzicom i uczniom. 93% ankietowanych rodziców stwierdziło, że szkoła zapoznaje ich z tymi dokumentami. Niemal 100% respondentów przyznało, że mają możliwość samodzielnego zapoznania się z nimi np. poprzez stronę internetową szkoły, na której je zamieszczono. Tylko jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie. Ponadto program wychowawczy i profilaktyki opracowywany jest przy współpracy z rodzicami i uchwalany przez Radę Rodziców na pierwszym zebraniu w danym roku szkolnym. Członkowie RR zapoznają się z programami bardzo szczegółowo i po wnikliwej analizie proponują ewentualne uzupełnienie danego zapisu.

Uczniowie natomiast mogą zapoznać się z tymi dokumentami głównie za pośrednictwem strony internetowej oraz dzięki nauczycielom, wychowawcom oraz pedagogowi szkolnemu, którzy często powołują się na te dokumenty, omawiając dane zagadnienie z uczniami.

Wśród pozostałych dokumentów szkolnych zawierających zapisy dotyczące praw dziecka i ucznia wymienić należy:

- regulamin Samorządu Uczniowskiego- zawierający m.in. informacje na temat wniosków i opinii, jakie mogą składać uczniowie szczególnie w sprawach dotyczących ich podstawowych praw,
- regulamin przyznawania honorowego tytułu „Przyjaciela Korczakowskiej Szkoły”- informacje dotyczące praw dziecka i ucznia nie są tu podane wprost, dokument ten

przyznaje dodatkowe prawo przedstawicielowi Samorządu Uczniowskiego w postaci udziału w obradach komisji przyznającej tytuł, czyli posiadania realnego wpływu na końcowy werdykt,

- Koncepcję Pracy Szkoły- w dokumencie tym zapisy odnoszące się do problematyki praw dziecka można znaleźć analizując obszary działań, cele i zadania zaplanowane na lata 2015- 2017. W obszarze: opieka i wychowanie, cel: promowanie idei korczakowskich, jako jedno z zadań wpisano *„Propagowanie przestrzegania praw dziecka poprzez zapoznawanie z prawami dziecka z wykorzystaniem gazetek, ulotek, zajęć tematycznych itp. oraz włączenie rodziców w działania mające na celu upowszechnianie praw dziecka.”*
- kalendarz imprez i uroczystości szkolnych- w którym każdego roku uwzględniane są -działania mające na celu popularyzację tej problematyki wśród społeczności szkolnej,

W jaki sposób diagnozuje się przestrzeganie praw dziecka i ucznia w szkole?

Na podstawie analizy dokumentacji prowadzonej w głównej mierze przez pedagoga szkolnego można stwierdzić, iż problematyka praw dziecka i ucznia jest kwestią niezwykle istotną i uwzględnianą w działaniach profilaktyczno- wychowawczych każdego roku szkolnego. Poza promowaniem tejże tematyki na terenie placówki odbywa się również proces diagnostyczny. Głównym narzędziem służącym diagnozowaniu stopnia przestrzegania praw ucznia w szkole jest ankieta skierowana do uczniów klas IV-VI. Ankietę tę opracowuje pedagog szkolny przy współpracy psychologiem szkolnym. Badanie przeprowadzane jest średnio raz w roku. Z analizy tegorocznej ankiety wynika, iż zdaniem zdecydowanej większości respondentów (75%) prawa dziecka są przestrzegane na terenie naszej placówki. 14 osób nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie, natomiast pozostałe 18 stwierdziło, że prawa te są nieprzestrzegane. Jako główną przyczynę takiego stanu rzeczy uczniowie wymienili agresywne zachowanie innych dzieci oraz brak wypełniania obowiązków szkolnych przez niektórych uczniów. Można zatem stwierdzić, iż zdaniem 14% uczniów uczniowie wzajemnie nie szanują swoich praw.

Analiza ankiety, którą objęci byli uczniowie klas IV-VI dowodzi także, iż szkoła oferuje dzieciom pomoc w przypadku jakichkolwiek problemów, uwzględniając tym samym jedno z podstawowych praw do pomocy w przypadku trudności, problemów. W ankiecie zapytano dzieci wprost: „Do kogo zwróciłbyś się w przypadku problemów osobistych?”. 73%

respondentów wskazała wychowawcę klasy. Na drugiej pozycji uplasowali się rodzice, do których zwraca się 70% ankietowych. Dalsze miejsca zajmują kolejno: zaufany nauczyciel, koleżanka/ kolega, dyrektor szkoły. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku problemów z nauką. Zdecydowana większość uczniów zwraca się o pomoc do swoich rodziców (70%) lub do nauczyciela danego przedmiotu (63%). Pozostałe odpowiedzi respondentów kształtują się następująco: do koleżanki, radzę sobie sam, do wychowawcy, do pedagoga. Analizując wypowiedzi uczniów z całą pewnością można stwierdzić, że szkoła zapewnia uczniom pomoc a uczniowie wiedzą do kogo się po nią zwrócić.

Na podstawie rozmów z nauczycielami, głównie wychowawcami klas zespół badawczy uzyskał także informację, iż nauczyciele w trakcie bieżących oddziaływań wychowawczych również interesują się kwestią praw dziecka. Podczas godzin wychowawczych prowadzone są rozmowy, pogadanki lub inne formy diagnostyczne, na podstawie których wychowawcy zbierają informację na temat klimatu w klasie, wzajemnych relacji między uczniami oraz między uczniami a nauczycielami. Dzięki temu wychowawca na bieżąco kontroluje przestrzeganie praw dziecka i ucznia w swoim zespole klasowym. Wpływa to korzystnie na planowanie dalszych oddziaływań wychowawczych i eliminowanie pojawiających się zagrożeń.

Dodatkowym narzędziem diagnostycznym służącym diagnozowaniu przestrzegania praw ucznia i dziecka na terenie placówki jest tzw. diagnoza sytuacji wychowawczej w każdej klasie prowadzona przez pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego oraz dyrektora. Tego typu diagnoza nie przeprowadzana jest jednak każdego roku, tylko w zależności od potrzeb. W roku szkolnym 2015/2016 taką diagnozę wykonano w marcu 2016 roku. Diagnoza ta polega na przeprowadzeniu rozmów z uczniami każdej klasy w obecności dyrektora szkoły oraz psychologa bądź pedagoga szkolnego. W czasie spotkania uczniowie mają możliwość wypowiedzieć się na każdy temat dotyczący bezpieczeństwa dziecka oraz funkcjonowania na terenie szkoły. Zdarza się, iż w trakcie diagnozy zachodzi konieczność przeprowadzenia dodatkowej ankiety skierowanej do konkretnego zespołu klasowego.

Jaki stopień świadomości praw dziecka mają uczniowie?

Odpowiedzi na to pytanie kluczowe dostarczyła nam ankieta skierowana do uczniów oraz rozmowa z członkami Samorządu Uczniowskiego. W jednym z pytań poproszono respondentów, aby wymienili najważniejsze ich zdaniem prawa, jakie posiadają wykazując

się tym samym ich znajomością i stopniem świadomości. Wśród odpowiedzi najczęściej wymieniano prawo do nauki i prawo do życia, następnie prawo do zabawy i prawo do życia w rodzinie. Sporadycznie uczniowie wskazywali na prawo do odpoczynku, informacji, prawo do kochania, do rozwijania zainteresowań, do opieki medycznej, prawo do własnego zdania.

W ankiecie podjęto również tematykę obowiązków ucznia celem porównania tych dwóch istotnych, powiązanych ze sobą zagadnień. Zadaniem uczniów było określenie co znają lepiej: prawa czy obowiązki. Większość ankietowanych (60%) wskazała, że lepiej znają swoje prawa, natomiast 40% badanych odpowiedziało, że lepiej zna swoje obowiązki.

Analiza ankiety dowodzi, że wszyscy uczniowie znają swoje prawa, wiedzą, że je posiadają i dysponują także wiedzą na temat sposobu uzyskania pomocy w przypadku ich łamania. Większość respondentów stwierdza, że prawa dziecka są przestrzegane na terenie placówki. Dodatkowo uczniowie przyznają, że ta tematyka znajduje swoje odzwierciedlenie w oddziaływaniach wychowawczych podejmowanych przez nauczycieli.

Opinia Samorządu Uczniowskiego była zbliżona do wyników ankiet. Członkowie SU zgodnie stwierdzili, że znają swoje prawa i wiedzą jak reagować w przypadku ich łamania. Uważają, że nauczyciele respektują je. Zagrożeń upatrują jedynie w postawie niektórych uczniów, którzy prezentując zachowania agresywne mogą naruszyć cudze prawa. Należy zaznaczyć jednak, iż członkowie SU dostrzegają oddziaływania wychowawcze kierowane do tej grupy uczniów i zauważają poprawę w ich funkcjonowaniu na terenie szkoły.

Jakie działania szkoła podejmuje celem upowszechnia praw dziecka wśród uczniów, rodziców i nauczycieli?

Na podstawie przeprowadzonych ankiet wśród rodziców i uczniów oraz rozmów z członkami Samorządu Uczniowskiego, a także na podstawie analizy dokumentacji szkolnej (dzienniki zajęć lekcyjnych, dziennik pedagoga szkolnego i psychologa, sprawozdania z imprez i uroczystości szkolnych, sprawozdania z pracy wychowawców) można z przekonaniem stwierdzić, iż szkoła podejmuje bardzo wiele działań mających na celu promowanie problematyki praw dziecka i ucznia. Działania te dostrzegają zarówno rodzice (100%), jak i uczniowie poprzez wskazanie tych przedsięwzięć. Obie grupy badawcze najliczniej wskazały następujące szkolne inicjatywy:

- a) lekcje wychowawcze i profilaktyczne poświęcone temu zagadnieniu (rodzice- 76%, uczniowie- 54%)
- b) organizowanie konkursów poświęconych temu zagadnieniu (rodzice- 48%, uczniowie- 37%)

- c) publikowanie informacji o prawach dziecka np. na tablicach ściennych, stronie internetowej (rodzice- 60%, uczniowie- 24%)
- d) organizowanie apeli i uroczystości szkolnych (rodzice- 62%, uczniowie- 61%)
- e) spektakle, przedstawienia profilaktyczne (rodzice- 38%, uczniowie)
- f) inne, jakie?.....wykłady..... (rodzice- 1%)
- g) przez samorząd uczniowski – (uczniowie 37%)
- h) zajęcia z pedagogiem/psychologiem szkolnym (uczniowie- 46%)

Po przeprowadzonej rozmowie z członkami Samorządu Uczniowskiego stwierdzić można również, iż szkoła czuwa nad przestrzeganiem praw dziecka i ucznia oraz podejmuje różnorodne działania mające na celu promowanie tej problematyki. Zadanie to realizowane jest w głównej mierze przez nauczycieli. Wszelkie działania przynoszą rezultaty, gdyż uczniowie mają coraz większą świadomość swoich praw i dbają o to, aby inni ich nie łamali. Przedstawiciele SU zwrócili również uwagę na fakt, iż nie tylko nauczyciele powinni dbać i czuwać na straży praw dziecka, ale także sami uczniowie, dlatego podejmowanie tego typu działań jest niezwykle istotne.

Działania mające na celu popularyzację omawianego zagadnienia można dostrzec w pracy wszystkich nauczycieli a szczególnie pedagoga szkolnego, psychologa oraz wychowawców klas.

Analizując dostępną dokumentację odnoszącą się do praw dziecka i ucznia w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, iż niezmiennie od 6 lat szkoła organizuje Dzień Praw Dziecka, który na stałe wpisany jest w Kalendarz Imprez i Uroczystości Szkolnych. W ramach tego dnia podejmowane są liczne działania mające na celu upowszechnianie tej tematyki wśród uczniów rodziców i nauczycieli.

W roku szkolnym 2015/2016 zorganizowane następujące przedsięwzięcia:

- a) pierwszym działaniem były zajęcia warsztatowe przeprowadzone w każdej klasie przez psychologa i pedagoga szkolnego. W trakcie lekcji zapoznano dzieci z dokumentem jakim jest Konwencja o Prawach Dziecka, omówiono zawarte w nim prawa oraz wykorzystując metody aktywizujące przeprowadzono wiele atrakcyjnych ćwiczeń. Podczas zajęć zwrócono także uwagę na potrzeby dzieci z całego świata, na problemy, z jakimi borykają się inne kraje kształtując tym samym wrażliwość dzieci na potrzeby drugiego człowieka.
- W kontekście kształtowania wrażliwości na potrzeby i cierpienie drugiego człowieka na terenie szkoły zorganizowano także akcje charytatywne: I Ty możesz zostać Św. Mikołajem (zbiórka ubrań, zabawek, żywności, przyborów szkolnych itp. na rzecz potrzebujących dzieci i rodzin z terenu Gminy

Kleszczów prowadzona przez wychowawców świetlicy szkolnej), kiermasz charytatywny „Otwarcie na Innych” (kiermasz organizowany przy współpracy z Radą Rodziców, z którego dochód przeznaczony była na rzecz podopiecznych Domu Dziecka w Dąbrowie Rusieckiej), zbiórkę plastikowych nakrętek na rzecz chorej Dominiki z Pławna, ogólnopolska akcja „Góra Grosza”.

- b) Kolejnym działaniem były klasowe prace plastyczne ilustrujące wylosowane wcześniej prawo wykonywane wspólnie z wychowawcą. Uczniowie klas I- III tworzyli plakaty na kartonie rozmiaru A-0 wykorzystując różnorodne techniki plastyczne. Natomiast klasy IV- VI natomiast swój plakat wykonały na płótnie o wymiarach 1,6x 2,0 m. Było to wyzwanie dla każdej klasy, aby na tak dużym formacie zilustrować wybrane prawo wykorzystując do tego celu farby akrylowe. Kolorowe prace przez dłuższy czas zdobiły korytarze szkolne.
- c) W ramach obchodów Dnia Praw Dziecka nasza szkoła zorganizowała także dwa konkursy promujące tę problematykę. Pierwszy z nich przeznaczony był dla uczniów klas I- III i miał charakter powiatowy, a więc mogły w nim wziąć udział uczniowie ze szkół z całego terenu powiatu bełchatowskiego. Celem konkursu „Znam swoje prawa” było zilustrowanie wybranego prawa zapisanego w Konwencji o Prawach Dziecka przy wykorzystaniu dowolnej techniki. Do szkoły nadesłano łącznie 80 prac z różnych szkół. Drugi konkurs miał już charakter wewnątrzszkolny i przeznaczony był dla uczniów klas IV- VI. Zadaniem dzieci było napisanie tekstu do szkolnej piosenki o prawach dziecka. Ten konkurs również cieszył się sporym zainteresowaniem. Spośród nadesłanych prac wyłoniono laureatów, którzy zostali nagrodzeni dyplomami oraz cennymi upominkami. Dodatkowo do tekstu uczennicy, która zajęła I miejsce w szkolnym konkursie nauczyciel muzyki a jednocześnie kapelmistrz Młodzieżowej Orkiestry Dętej Gminy Kleszczów oraz dyrygent Kleszczowskiego Mieszanego Chóru „Sonore” napisał muzykę. W ten sposób powstała nasza szkolna piosenka o prawach dziecka.
- d) Kolejne działanie dotyczyło uczniów klas V- VI. Uczniowie ci wzięli udział w warsztatach profilaktycznych prowadzonych przez ośrodek profilaktyczny „Nowe Horyzonty”. Specjaliści podczas 90 minutowych zajęć z każdą z klas podjęli tematykę szeroko rozumianej tolerancji. Głównym celem zajęć było:

- poznanie idei tolerancji i współdziałania
- zrozumienie przyczyn powstawania stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji,
- zwrócenie uwagi na indywidualność i unikalność każdego człowieka
- rozwój świadomości emocjonalnej.

Udział w tych warsztatach pozwolił naszym uczniom zrozumieć potrzeby drugiego człowieka, potrzeby innych dzieci.

- e) Promując problematykę praw dziecka nie można zapomnieć o rodzicach, którzy także zostali uwzględnieni w działaniach profilaktyczno- wychowawczych. Ośrodek Profilaktyczny „Nowe Horyzonty” przeprowadził szkolenie dla rodziców podczas zebrania ogólnego. Psycholog przeprowadził prelekcję, pogadankę na temat „Dlaczego nie- konsekwentne wychowanie bez agresji”. Szkolenie to miało na celu uświadomienie rodzicom, iż dzieci mają ważne prawo do ochrony przed przemocą. Pokazało także, że są inne, znacznie skuteczniejsze metody wychowawcze. Założeniem prelekcji było także wzmocnienie postawy asertywnej wśród rodziców, aby odmawiając dzieciom nie czuli dyskomfortu i potrafili zasadnie uargumentować swoje zdanie. Wzmocnione zostały także umiejętności oraz wiedza z zakresu: definiowania asertywności, znaczenia postawy asertywnej rodzica i stawiania jasnych granic dla prawidłowego rozwoju dziecka, praktycznych umiejętności asertywnych i negocjacyjnych w rozmowie z dzieckiem oraz zasad aktywnego słuchania.
- f) Wśród licznych działań promujących prawa dziecka wymienić należy także uroczyste akademie, które z tej okazji są organizowane. W roku 2015/2016 społeczność szkolna obejrzała spektakl teatralny w wykonaniu uczniów klas V a i V b. Przedstawienie to pokazywało jak ważne jest to, aby dzieci mogły zabierać głos w swojej własnej sprawie, jak istotnym było spisanie ich praw. Głównym bohaterem spektaklu był znany wszystkim dzieciom Król Maciuś I, który w obronie swoich „małoletnich poddanych” podejmował stosowne działania. Ważnym punktem akademii było także zaśpiewanie przez uczniów naszej szkolnej piosenki o prawach dziecka.
- g) Działania o charakterze profilaktycznym widoczne są również w pracy wychowawców świetlicy, którzy w ramach zajęć świetlicowych prowadzą pogadanki na temat szacunku do drugiego człowieka, właściwego traktowania innych itp.

- h) Tematyka praw dziecka wpisana jest także w Szkolny Program Wychowawczy w związku z czym wychowawcy klas również podejmują działania mające na celu zaznajamianie uczniów z ich prawami.
- i) Promując jakąkolwiek tematykę nie można zapomnieć o wizualizacji treści, dlatego też w szkole stworzony został stały kącik poświęcony prawom dziecka. Kącik ten prowadzi pedagog szkolny wraz z członkami Szkolnego Klubu Bezpieczeństwa.
- j) Istotnym działaniem mającym na celu promowanie problematyki praw dziecka oraz zapobieganie ich łamaniu jest zgłoszenie szkoły do programu „Chronimy dzieci” w roku szkolnym 2015/2016. W związku z powyższym szkoła pracuje nad opracowaniem dokumentu „Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem”, z którym zapoznani będą wszyscy pracownicy szkoły a także rodzice. Placówka stara się o przyznanie certyfikatu, dlatego dąży do spełnienia wszystkich wymogów określonych w zasadach programu.

Działań z zakresu praw dziecka jest wiele. Każdego roku są one modyfikowane i urozmaicane. Kadra nauczycielska stara się w przystępny sposób przypominać dzieciom kwestie związane z zapisami Konwencji o Prawach Dziecka. W ubiegłym roku szkolnym, podczas obchodów 25.lecia uchwalenia Konwencji szkoła również przystąpiła do realizacji tego przedsięwzięcia. Wyposażono wówczas dzieci w wiedzę teoretyczną, którą później wykorzystali odgrywając scenki dramatyczne, rozdano rodzicom ulotki na w/w temat, uczniowie kl. I- III „wypuścili w niebo” niebiesko- białe balony symbolizujące prawa dzieci na całym świecie, uczniowie kl. IV- VI obejrzelili fragmenty filmu „Wszystkie niewidzialne dzieci”.

Także na co dzień nauczyciele prowadząc swoje zajęcia działają na rzecz dobra dziecka. Organizując zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań rozwijają talenty i pasje swoich uczniów. Specjaliści zatrudnieni w placówce wyrównują szanse edukacyjne. Każdy przyczynia się do rozwoju dziecka.

W jaki sposób podejmowane działania są analizowane i modyfikowane wspólnie z rodzicami, uczniami i nauczycielami?

Działania wychowawcze z zakresu popularyzacji praw dziecka i ucznia podejmowane przez kadrę nauczycielską są skoordynowane ze Szkolnym Programem Wychowawczym

i Programem Profilaktyki. Oba programy są rokrocznie poddawane ewaluacji. Wnioski z ewaluacji, jak również zaistniałe potrzeby lub sugestie są uwzględniane podczas modyfikacji tych programów.

Oddziaływania wychowawcze skierowane do indywidualnych uczniów, którzy swoim zachowaniem zagrażają prawom innych dzieci są również przez nauczycieli systematycznie analizowane i modyfikowane. Nauczyciele współpracują ze sobą, analizując poszczególne przypadki, opracowują strategię.

W analizę i modyfikację działań wychowawczych włączeni są również rodzice. Nauczyciele, dyrektor szkoły utrzymują kontakt z rodzicami uczniów przejawiających zachowania niewłaściwe i wspólnie z nimi ustalane są działania mające na celu poprawę sytuacji. Ponadto członkowie Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego spotykają się w ciągu roku szkolnego z dyrektorem szkoły i opiekunem SU celem omówienia podejmowanych działań, ich ewentualnej modyfikacji bądź też wprowadzenia nowych działań zaproponowanych przez rodziców lub uczniów. Spotkania te organizowane są w ramach programu „Szkoła współpracy. Uczniowi, nauczyciele, rodzice kapitałem współczesnej szkoły”.

WNIOSKI POEWALUACYJNE

Mocne strony	Słabe strony
➡ Ewaluacja wewnętrzna przeprowadzona w SP w Kleszczowie wykazała, że w szkole prowadzone są działania	➡ Pojedynczy uczniowie swoim agresywnym zachowaniem mogą naruszać prawa innych.

upowszechniające prawa dziecka i ucznia. ➡ W dokumentach szkoły znajdują się zapisy dotyczące problematyki praw dziecka i ucznia. ➡ Uczniowie oraz rodzice są zapoznawani z wyżej wymienionymi dokumentami. ➡ Przestrzeganie praw dziecka na terenie szkoły jest diagnozowane. ➡ Uczniowie wiedzą, jakie przysługują im prawa oraz gdzie mogą szukać pomocy w przypadku jakichkolwiek trudności . ➡ Podejmowane przez szkołę działania z zakresu promowania praw dziecka i ucznia są analizowane i modyfikowane wspólnie z nauczycielami, rodzicami i uczniami.	

Rekomendacje:

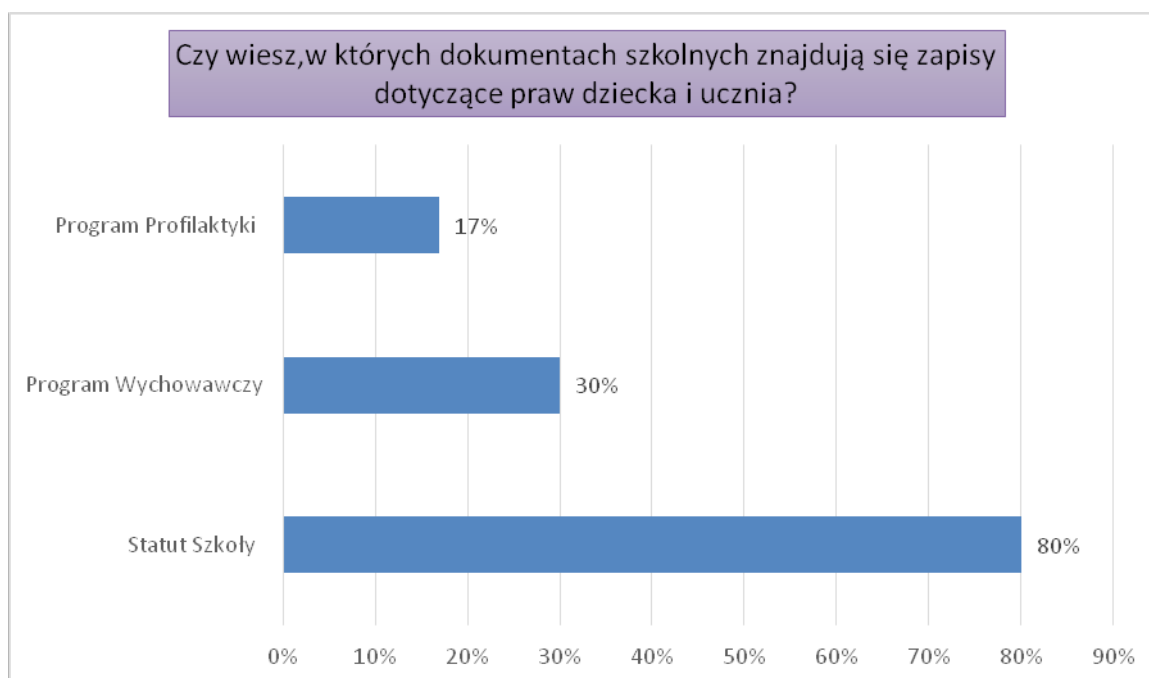
- reagować na wszelkie przejawy niewłaściwych zachowań uczniów;
- współpracować w tym zakresie z rodzicami uczniów, nauczycielami, specjalistami, dyrektorem szkoły;
- objąć uczniów przejawiających zachowania agresywne pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie placówki;
- dalej podejmować działania upowszechniające tematykę praw dziecka i ucznia .

OPRACOWANIE ANKIETY SKIEROWANEJ DO UCZNIÓW

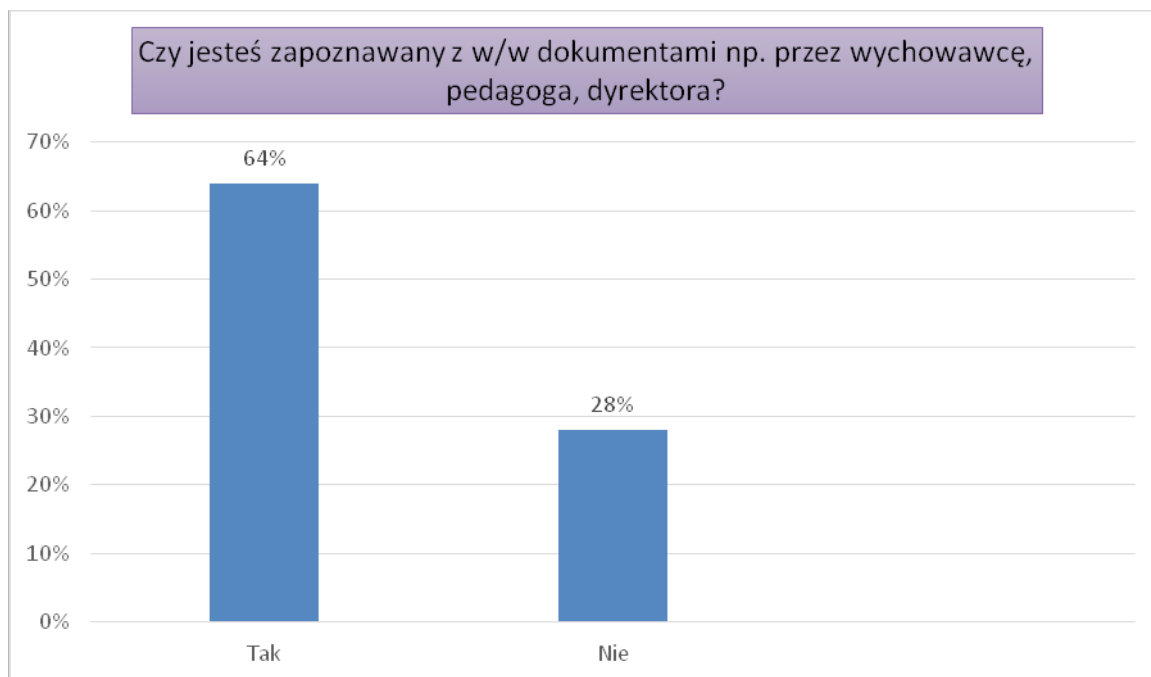
Jednym z narzędzi badawczych wykorzystanych podczas ewaluacji była anonimowa ankieta skierowana do uczniów klas IV- VI. Ankietę wypełniło łącznie 127 osób.

W pierwszym pytaniu uczniowie mieli wskazać, w których dokumentach szkolnych znajdują się zapisy dotyczące praw dziecka i ucznia. Odpowiedzi były następujące:

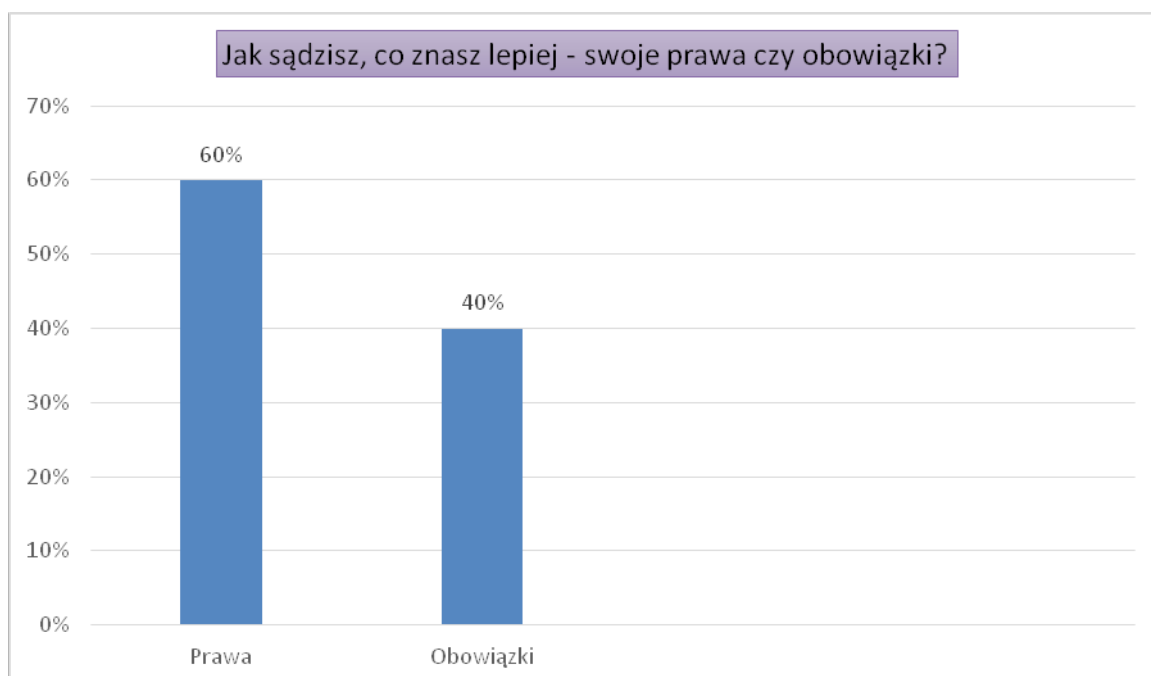
- Statut Szkoły – 80%
- Program Wychowawczy- 30%
- Program Profilaktyki - 17%

Drugie pytanie dotyczyło kwestii zapoznawania uczniów z wyżej wymienionymi dokumentami przez np. wychowawcę, pedagoga, dyrektora. Większość ankietowanych (64%) odpowiedziała, że tak – są zapoznawani, odpowiedź nie zakresliło 28% badanych, natomiast 11 osób nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

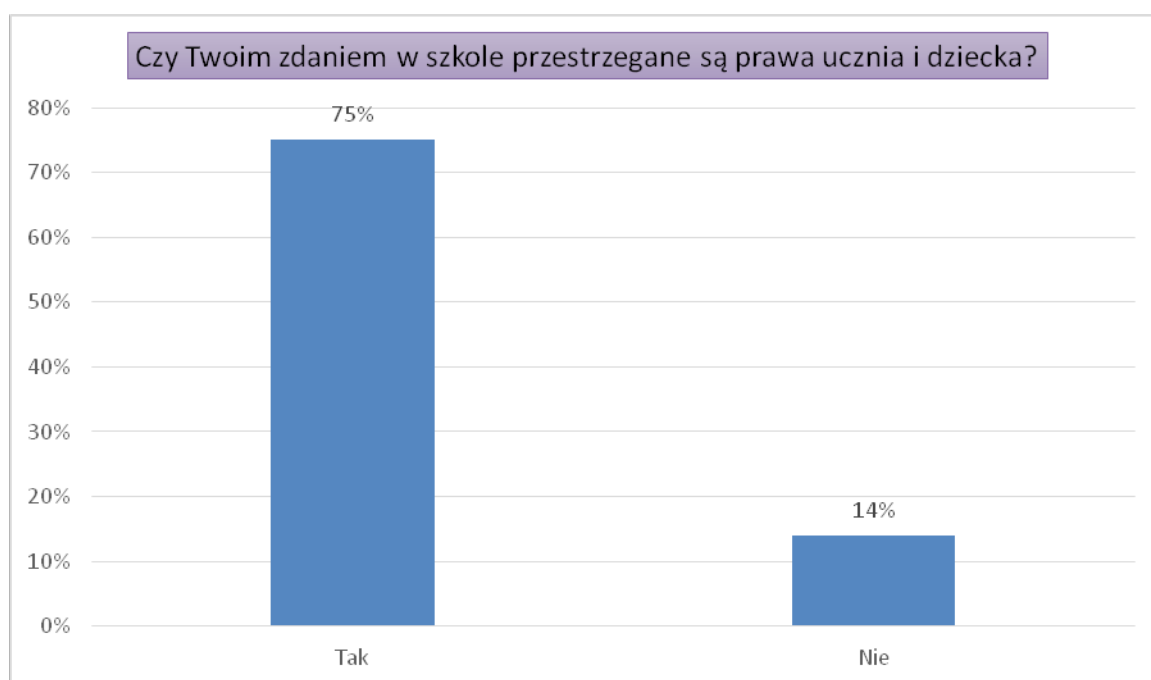
W kolejnym pytaniu uczniowie mieli stwierdzić, czy lepiej znają swoje prawa czy obowiązki. Większość ankietowanych (60%) wskazała, że lepiej znają swoje prawa, natomiast 40% badanych odpowiedziało, że lepiej zna swoje obowiązki.

Czwarte pytanie skierowane do uczniów pozwoliło uzyskać informację, które prawa dziecka i ucznia są dla naszych podopiecznych najważniejsze. Wśród odpowiedzi najczęściej wymieniano prawo do nauki i prawo do życia, następnie prawo do zabawy i prawo do życia w rodzinie. Sporadycznie uczniowie wskazywali na prawo do odpoczynku, informacji, prawo do kochania, do rozwijania zainteresowań, do opieki medycznej, prawo do własnego zdania.

W piątym pytaniu poproszono ankietowanych o wskazanie ich zdaniem najważniejszych obowiązków ucznia. Zdecydowana większość udzielała odpowiedzi, iż najważniejszym obowiązkiem jest chodzenie do szkoły oraz nauka. Pojawiały się również pojedyncze odpowiedzi, takie jak: sprzątanie, dbanie o higienę i czysty ubiór, pomaganie rodzicom i kolegom/koleżankom, dbanie o mienie szkoły, słuchanie nauczyciela, kultura.

Szóste pytanie poruszało problematykę przestrzegania praw ucznia i dziecka na terenie szkoły. Uczniowie zapytani byli wprost, czy w szkole takie prawa są przestrzegane. Zdecydowana większość (75%) odpowiedziała, że tak, natomiast 18 osób (14%) stwierdziło, że nie i uzasadniali odpowiedź następującymi sytuacjami: *dzieci się biją i ubliżają sobie wzajemnie, pierwsze klasy nas biją, nauczyciele zadają dużo nauki, nauczyciele faworyzują, dzieci nie odrabiają prac domowych, dzieci nie uczą się*. Spośród wszystkich ankietowanych 14 osób nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

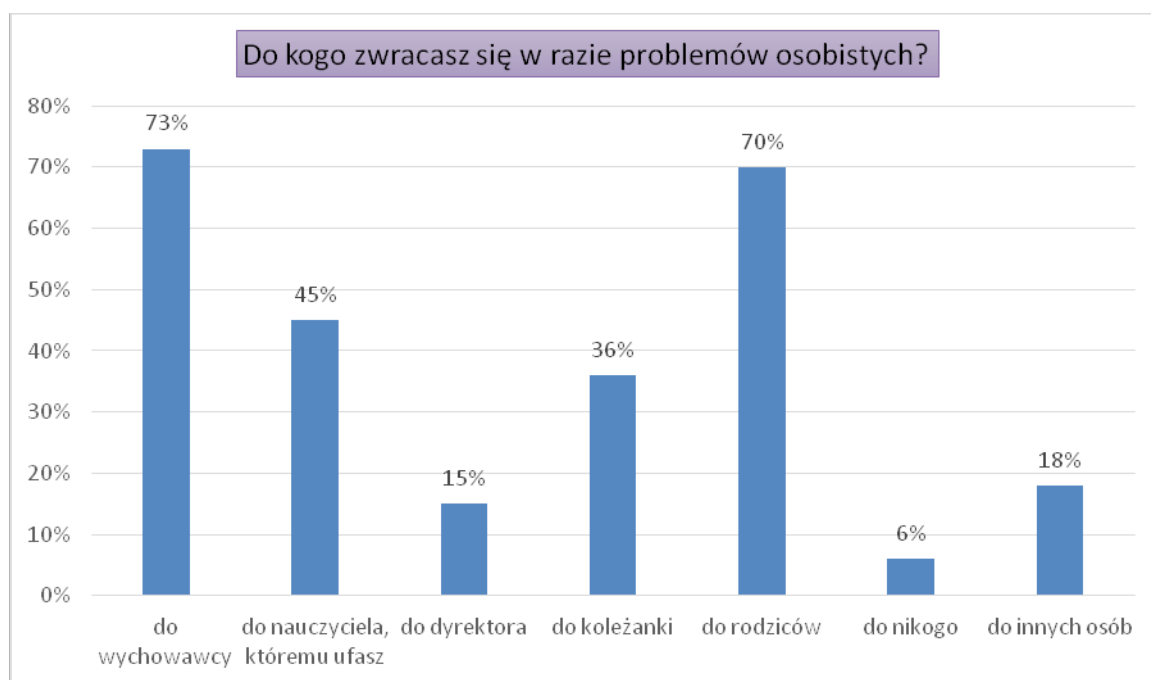

Pytanie siódme skierowane do uczniów pozwoliło uzyskać informację, u kogo uczniowie szukają pomocy w razie problemów osobistych. Z analizy wyników badań wynika, że większość respondentów zwraca się do swojego wychowawcy (73%) oraz rodziców (70%).

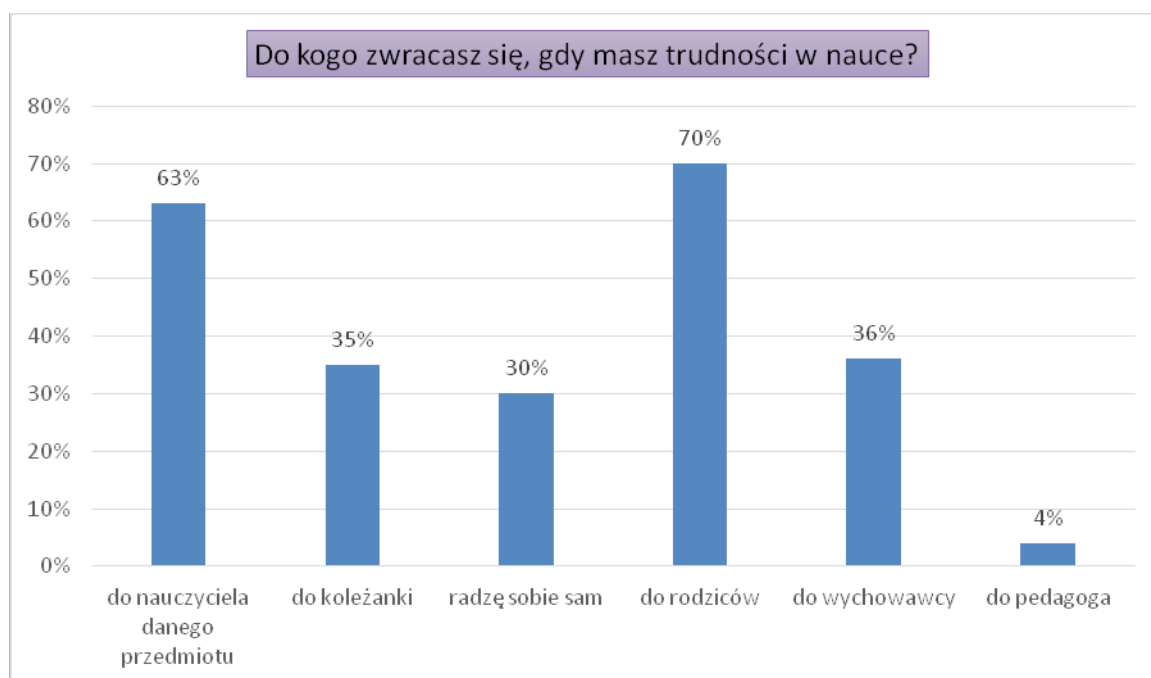
Pozostałe odpowiedzi uczniów:

- do nauczyciela, któremu ufają – 45%
- do dyrektora – 15%
- do koleżanki – 36%
- do nikogo – 6%
- do innych osób – 18%

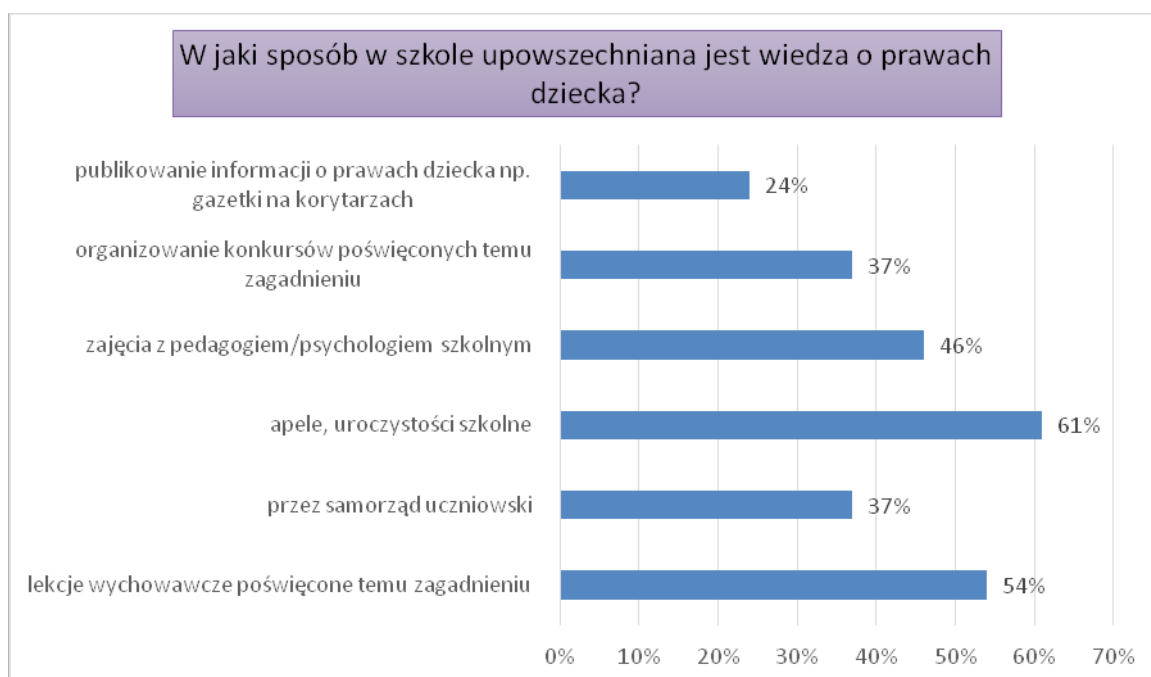
Pytanie ósme dotyczyło kwestii, u kogo uczniowie poszukują pomocy, gdy mają trudności w nauce. Zdecydowana większość uczniów zwraca się o pomoc do swoich rodziców (70%) lub do nauczyciela danego przedmiotu (63%). Pozostałe odpowiedzi respondentów kształtują się następująco:

- do koleżanki – 35%
- radzę sobie sam – 30%
- do wychowawcy – 36%
- do pedagoga – 4%

Ostatnie pytanie miało na celu zebranie informacji na temat działań podejmowanych przez szkołę w celu upowszechniania praw dziecka. Wśród dominujących należy wymienić:

- **lekcje wychowawcze poświęcone temu zagadnieniu – 54%**
- organizowanie konkursów poświęconych temu zagadnieniu – 37%
- przez samorząd uczniowski – 37%
- publikowanie informacji o prawach dziecka np. gazetki na korytarzach - 24%
- **apele, uroczystości szkolne – 61%**
- **zajęcia z pedagogiem/psychologiem szkolnym – 46%**

OPRACOWANIE ANKIETY DLA RODZICÓW

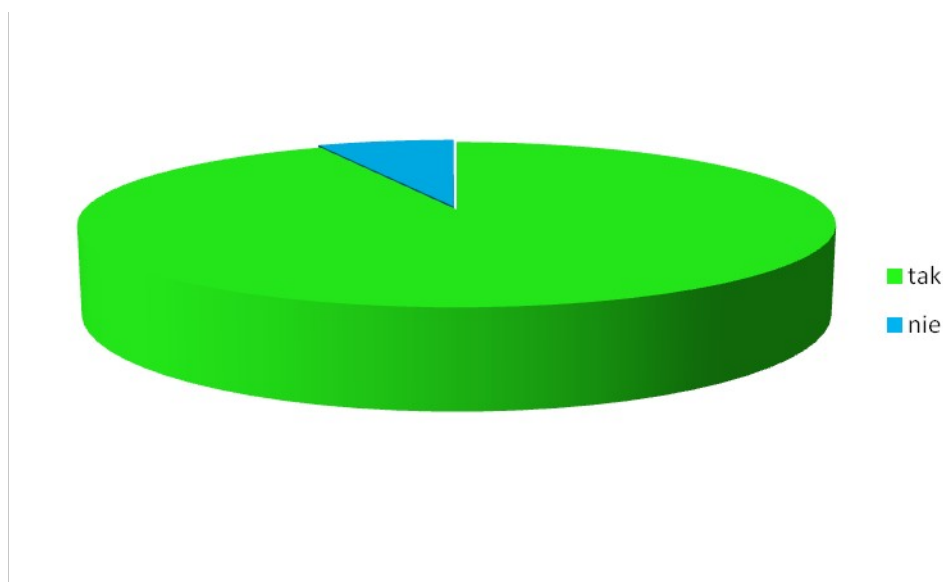
W ankietowaniu udział wzięło 114 rodziców uczniów klas I-VI.

Poniżej przedstawiono wyniki analizy odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety wraz z wpływającymi z nich wnioskami.

Celem **Pytania 1** było stwierdzenie, czy rodzice są zapoznawani z dokumentami szkolnymi, w których znajdują się zapisy odnoszące się do praw dziecka: Statut Szkoły, Program profilaktyki, program Wychowawczy. Na pytanie większość rodziców udzieliło odpowiedzi - *TAK*.

1. Czy są Państwo zapoznawani z dokumentami szkolnymi, w których znajdują się zapisy odnoszące się do praw dziecka: Statut Szkoły, Program profilaktyki, program Wychowawczy?

TAK – 93 % NIE – 7%

Celem **Pytania 2** było stwierdzenie, czy rodzice mają możliwość samodzielnego zapoznania się z wyżej wymienionymi dokumentami- np. na stronie internetowej? Tutaj 113 rodziców wypowiedziało się pozytywnie natomiast jeden rodzic nie udzielił odpowiedzi.

2. Czy mają Państwo możliwość samodzielnie zapoznać się z wyżej wymienionymi dokumentami – np. na stronie internetowej ?

TAK – 99 % NIE – (jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi).

■ tak

■ brak odpowiedzi

Celem **Pytania 3** było stwierdzenie, czy szkoła podejmuje działania mające na celu upowszechnianie praw dziecka wśród uczniów. Wszyscy ankietowani odpowiedzieli *TAK*. Najwięcej osób zaznaczyło lekcje wychowawcze, apele szkolne, umieszczanie informacji o prawach dziecka na tablicach szkolnych, stronie internetowej szkoły. Oto szczegółowe wyniki:

3. Czy szkoła podejmuje działania mające na celu upowszechnianie praw dziecka wśród uczniów?

TAK – 100%   NIE – 0 %

Jeśli TAK, jakie są to działania?

a) lekcje wychowawcze i profilaktyczne poświęcone temu zagadnieniu	76%
b) organizowanie konkursów poświęconych temu zagadnieniu	48%
c) publikowanie informacji o prawach dziecka np. na tablicach ściennych, stronie internetowej	60%
d) organizowanie apeli i uroczystości szkolnych	62%
e) spektakle, przedstawienia profilaktyczne	38%
f) inne, jakie?.....wykłady.....	0,88%

